GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 1215
שם התלמיד/ה: _____

תנ"ך

שאלון 1215 (מסלול גמיש)

הוראות לנבחן

תוכנית הבגרויות הגמישה.
משך הבחינה: שעה וחצי.
מבנה השאלון ומפתח ההערכה (כפי שנדפס): בשאלון זה שלושה פרקים. פרק ראשון – 40 נקודות (1×40); פרק שני – 40 נקודות (1×40); פרק שלישי – 20 נקודות (1×20); סך הכול – 100 נקודות.
חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיקו את השאלה; כתבו את מספרה בלבד. (2) התרכזו בנושא. שימו לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
כללי המענה במועד זה (קיץ תשפ"ו, 1215 – "הנחיות חדשות למענה" של הפיקוח על הוראת התנ"ך, "תנ"ך כללי נתיב גמיש, 1215, קיץ תשפ"ו (2026)"; המסמך אינו נושא תאריך; ההנחיות גוברות על המבנה המודפס):
פרק ראשון (התהוות האומה) ופרק שני (נושאי הבחירה) יחד: מכלל השאלות בשני הפרקים יש לענות על ארבעה סעיפים – שני סעיפים מבין סעיפי א, ושני סעיפים נוספים שאינם סעיפי א. סעיפי א – 20 נקודות; סעיפי ב/ג – 20 נקודות. סה"כ 80 נקודות.
פרק שלישי (קטע להבנה ולניתוח): סעיף א – 12 נקודות, ואחד מן הסעיפים ב–ד – 8 נקודות. סה"כ 20 נקודות (ללא שינוי).

הערה לפתרונות: הפסוקים מובאים בנוסח המסורה. השם המפורש מובא בצורת ה' (גם עם אותיות שימוש: לַה', וַה'), כמו בשאלון. מספור הפסוקים בשמות כ' הוא המספור הנדפס בשאלון; בחלוקה אחרת הפסוקים ט"ו–י"ח הם י"ח–כ"א. כל השאלות בשאלון זה זהות בנוסחן לשאלות 4–11 בשאלון 1261 של אותו מועד (רק הניקוד ומבנה הבחירה שונים), ולכן הפתרונות משותפים.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – התהוות האומה

ענו על אחת מן השאלות 1–2.
בשאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לסעיף ב – 14 נקודות; לסעיף ג – 14 נקודות).

1. ההכנה למעמד הר סיני

(40 נקודות)
(ראו בנספח: פירושו של ישי"ר לפסוק י"א (שמות יט, יא), פירושו של רבי חיים בן עטר על שמות, פרק י"ט, פסוק י"ז)

קראו שמות, פרק י"ט.

א. קראו פסוקים א'–ח'.

(1) מהי ההבטחה של ה' לעם, ומהו התנאי לקיום הבטחה זו? (6 נקודות)

(2) הביאו מן הפסוקים ראיה אחת לקבלה המוחלטת של העם את דברי ה'. הסבירו את תשובתכם. (6 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים י'–ט"ו.

(1) בפסוקים אלה מתוארות הנחיות בנוגע לעם לפני מעמד הר סיני.
ציינו שני הבדלים בין ההנחיות של ה' למשה בפסוק י' ובין ההנחיות של משה לעם בפסוק ט"ו. (7 נקודות)

(2) קראו את פירושו של ישי"ר שלפניכם לפסוק י"א.
"מזומנים ומקודשים, שיהיה גם הגוף טהור ומוכן לנבואה."
על פי פירושו של ישי"ר, מהי מטרת ההנחיות לעם, ומה עשויה להיות התרומה של השינויים שעשה משה להשגת מטרה זו? (7 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוק ט' ופסוקים ט"ז–י"ט, וגם שמות, פרק כ', פסוקים ט"ו–י"ח (מן המילים "וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת" עד המילים "וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים").

(1) קראו את פירושו של רבי חיים בן עטר שלפניכם על שמות, פרק י"ט, פסוק י"ז.
"אולי שלצד חרדתם, פחדו מן ההר והוציאם משה והעמידם בתחתית ההר לקבל התורה מעומד [כשהם עומדים]."
על פי פירוש זה, הסבירו מהי מטרת פעולתו של משה בפרק י"ט, פסוק י"ז, וכיצד בקשת העם ממשה והתנהגותם בפרק כ' מעידות כי מטרתו של משה לא הושגה. (7 נקודות)

(2) על פי פרק י"ט, פסוק ט', מהי מטרת ה' בהתגלות שלו למשה, וכיצד בקשת העם ממשה יכולה להעיד כי המטרה הושגה? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)

(14 נקודות)

2. חידוש הברית והלוחות השניים

(40 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

(ראו בנספח: פירוש שטיינזלץ לפסוק ל"ג (שמות לד, לג))

קראו שמות, פרק ל"ד, פסוקים א'–ט"ז, ופסוקים כ"ז–ל"ה.

א. קראו פסוקים א'–ד'.

(1) על פי פסוק א', מה מצווה ה' על משה לעשות, ומדוע הוא מצווה זאת? (6 נקודות)

(2) על פי פסוקים ב'–ד', ציינו ציווי אחד נוסף, והסבירו את מטרתו. (6 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים ט'–י' וגם שמות, פרק ל"ג, פסוקים ב'–ג' ופסוק י"א.

דבריו של משה להי' בפסוק ט' מנוסחים כפנייה אישית.

(1) הביאו ראיה אחת לכך מפסוק זה, והסבירו התנהגות זו של משה באמצעות הכתוב בשמות, פרק ל"ג, פסוק י"א. בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) מה הייתה ההחלטה של ה' בפרק ל"ג, פסוקים ב'–ג', ומה אפשר ללמוד על מעמדו של הנביא מן הכתוב בפרק ל"ד, פסוקים ט'–י'? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ז–ל"ה.

(1) יש הטוענים כי במשך שהותו על ההר חל במשה שינוי שמאפייניו פלאיים.

הביאו מן הפסוקים הוכחה אחת לטענה זו. הסבירו את תשובתכם. (7 נקודות)

(2) נאמר על משה שהוא היה "עָנָו מְאֹד" (במדבר, פרק י"ב, פסוק ג').

קראו את פירוש שטיינזלץ שלפניכם לפסוק ל"ג.

"משה לא ראה לנכון להתהלך בכל עסקיו ופניו קורנות. אולי חשב שזוהי מתנה נכבדה שקיבל מעם ה' שאין לחשוף אותה בכל עת."

על פי פירוש זה, כיצד באה לידי ביטוי ענוותו של משה? הסבירו את דבריכם. (7 נקודות)

(14 נקודות)

פרק שני – נושאי הבחירה

ענו על אחת מן השאלות 3–7.

בשאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לסעיף ב – 14 נקודות; לסעיף ג – 14 נקודות).

---

3. חזון שני העצים

(40 נקודות)

שיבת ציון

קראו יחזקאל, פרק ל"ז.

א. קראו פסוקים ט"ו–כ'.

(1) בפסוקים אלה ה' מבקש מיחזקאל לקחת שני עצים ולעשות בהם כמה פעולות.
על פי פסוק ט"ז, מה מסמל כל אחד מן העצים? (6 נקודות)

(2) על פי פסוקים י"ז–כ', מהי הפעולה שיחזקאל עושה, ומהו המסר שהוא מבקש להעביר לעם?
הסבירו את דבריכם. (6 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים כ"א–כ"ו.

בפסוקים אלה המילים "עוד" ו"עולם" הן מילים מנחות.
הסבירו מהו המסר הלאומי ומהו המסר הדתי שהנביא יחזקאל מבקש להעביר לעם באמצעות מילים אלה. (14 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ו–כ"ח.

(1) מהי החשיבות של המקדש בעבור עם ישראל, ומהי חשיבותו בעבור שאר העמים? בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) קראו גם עזרא, פרק א', פסוקים א'–ג'.
הסבירו בנוגע לעם ישראל או בנוגע לשאר העמים כיצד חשיבות המקדש באה לידי ביטוי בהצהרת כורש. בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

(14 נקודות)

4. הקדשת ירמיהו לנבואה

(40 נקודות)

(ראו בנספח: פסיקתא רבתי, כ"ו, א', מעובד על פי הלכסיקון המקראי, מ' סוליאלי ומ' ברכוז, תל אביב, תשכ"ה, עמ' 877)

נביא ונבואה

קראו ירמיה, פרק א'.

א. קראו פסוקים א'–ג'.

בפסוקים אלה מתוארים פרטי מידע בנוגע לירמיהו הנביא ולתקופה שבה התנבא.
ציינו פרט מידע אחד מן הפסוקים, והסבירו מהו לדעתכם הקושי שהוא עלול לגרום לירמיהו כנביא. (12 נקודות)

(12 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

ב. קראו פסוקים ה'–ט'.

(1) מהו החשש שירמיהו מביע בנוגע ליכולתו להיות נביא, וכיצד ה' מעודד אותו בדיבור ובמעשה? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) קראו גם את המדרש שלפניכם על פסוק ה'.

"ענה ירמיהו ואמר לפני הקדוש ברוך הוא: ריבונו של עולם! איני יכול להתנבאות [להתנבא] עליהם, איזה נביא יצא להם ולא ביקשו להורגו? עמדו [העמדת] להם [את] משה ואהרון - לא ביקשו לרגום אותם באבנים?!"

(פסיקתא רבתי, כ"ו, א')

לדעתכם, האם החשש שמביע ירמיהו במדרש עולה בקנה אחד עם החשש שציינתם בתת־סעיף (1)? הסבירו את דבריכם. (7 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"א–י"ח ואת ההסבר שלפניכם.

"עץ השקד הוא העץ שפורח ראשון מבין עצי הפרי והוא יכול לסמל זריזות או נחישות."

(מעובד על פי הלכסיקון המקראי, מ' סוליאלי ומ' ברכוז, תל אביב, תשכ"ה, עמ' 877)

הסבירו כיצד שתי המשמעויות הסמליות של השקד באות לידי ביטוי בפסוקים י"ז–י"ח. (14 נקודות)

(14 נקודות)

5. שלושת הרגלים ומשפט צדק

(40 נקודות)

(ראו בנספח: מעובד על פי י' קויפמן, תולדות האמונה הישראלית, כרך א', עמ' 577)

חוק וחברה

קראו דברים, פרק ט"ז, פסוקים א'–כ'.

א. קראו פסוקים י"א–ט"ז.

הביטויים המוזכרים בפסוק י"א ובפסוק י"ד משותפים לחג השבועות ולחג הפסח.

(1) על פי פסוקים אלה, הסבירו דרישה חברתית אחת המשותפת לשני החגים האלה, וכיצד הכתוב בפסוק י"ב מנמק דרישה זו. בססו את דבריכם על הכתוב. (9 נקודות)

(2) על פי פסוק ט"ז, הסבירו ציווי אחד המשותף לשלושת החגים המוזכרים בפרק זה. (3 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים ט'–ט"ו.

(1) הסבירו קשר חקלאי אחד בין חג שבועות ובין חג סוכות. בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) קראו את דברי י' קויפמן שלפניכם.

"האידאה [התפיסה] השלטת של חג הטבע הישראלי היא שמחה והודיה על מתנת ה'... החג הוא חג האל, המושל בכול ונותן הכול... מה שמובא למקדשו הוא מבע של תודה והכרת טובה על מתנותיו לאדם."

(מעובד על פי י' קויפמן, תולדות האמונה הישראלית, כרך א', עמ' 577)

הביאו מן הפסוקים דוגמה אחת המבססת את דברי י' קויפמן. הסבירו את דבריכם. (7 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"ח–כ'.

(1) ציינו שתי דרישות מן השופטים, והסבירו מהי לדעתכם התרומה של כל אחת מהן לעשיית משפט צדק. (7 נקודות)

(2) יש הטוענים כי המילה "תִּרְדֹּף" (פסוק כ') מלמדת שצדק אינו בא מעצמו אלא יש לפעול למענו באופן יזום.

על פי טענה זו, הסבירו כיצד לדעתכם הדרישה "צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף" (פסוק כ') יכולה להוביל לחברה מתוקנת. (7 נקודות)

(14 נקודות)

6. אשרי כל ירא ה'

(40 נקודות)

(ראו בנספח: בראשית, פרק ג', פסוק י"ז (כפי שנדפס בשאלון))

מזמורי תהלים

קראו תהלים, פרק קכ"ח.

א. על פי המזמור, האדם ההולך בדרכי האל זוכה לברכות.

הביאו מן המזמור שתי ברכות שקשורות לתחום המשפחה, והסבירו אותן. (12 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים ב'–ד'.

קראו גם בראשית, פרק ג', פסוק י"ז שלפניכם.

"וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל מִן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ."

הביאו מן המזמור שתי דוגמאות שבהן באה לידי ביטוי תפיסת עולם המנוגדת לזו שבפסוק י"ז. הסבירו את דבריכם. (14 נקודות)

(14 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

ג. קראו פסוקים ד'–ו' וגם תהלים, פרק קכ"ב, פסוקים ו'–ט'.
בכל אחד מן המזמורים בא לידי ביטוי הקשר בין ההיבט האישי ובין ההיבט הלאומי.
הביאו מכל אחד מן המזמורים דוגמה אחת לקשר זה. הסבירו את דבריכם. (14 נקודות)
(14 נקודות)

7. הבל הבלים

(40 נקודות)
(ראו בנספח: י' קליין, עולם התנ"ך, קהלת, ירושלים, רמת גן, תשמ"ח, עמ' 18)
ספרות החכמה – הרהורים על החיים
קראו קהלת, פרק א'.

א. קראו פסוקים א'–ד' ופסוקים י'–י"א.
קהלת טוען שכל הדברים בחיי האדם הם חסרי משמעות מכיוון שהאדם הוא בן חלוף.
הביאו ראיה אחת מפסוקים א'–ד' וראיה אחת מפסוקים י'–י"א המבססות את טענתו של קהלת. הסבירו את דבריכם. (12 נקודות)
(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים ה'–ט'.
(1) קראו את דבריו של י' קליין שלפניכם.
"קהלת מטעים [מסביר] כי התהליכים שבטבע סובבים במעגל חוזר, בלתי משתנה, שאינו שואף לשום מטרה והוא חסר כל משמעות."
(עולם התנ"ך, קהלת, ירושלים, רמת גן, תשמ"ח, עמ' 18)
הביאו מן הכתוב דוגמה אחת לדבריו של י' קליין. הסבירו את דבריכם. (7 נקודות)
(2) על פי פסוק ח', מדוע לדעתכם המסקנה של קהלת היא שאי אפשר להבין את עולם הטבע? הסבירו את דבריכם. (7 נקודות)
(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"ג–י"ח.
(1) מהי המסקנה של קהלת בפסוק י"ח, וכיצד דבריו בפסוקים י"ג–ט"ו מובילים למסקנה זו? הסבירו את דבריכם. (7 נקודות)
(2) קראו גם קהלת, פרק ב', פסוקים י"ד–י"ז.
הסבירו כיצד הכתוב בפסוקים אלה מחזק את המסקנה של קהלת בפרק א', פסוק י"ח. (7 נקודות)
(14 נקודות)

פרק שלישי – קטע להבנה ולניתוח

ענו על סעיף א – חובה (12 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב–ד (8 נקודות).

---

8. שאול מחפש את האתונות ופוגש את שמואל

(20 נקודות)
(ראו בנספח: ילקוט שמעוני, נ"ך, ק"ח)

קראו שמואל א, פרק ט', פסוקים א'–כ"א.
ענו על סעיף א – חובה.

א. קראו פסוקים א'–ד' ופסוקים ט"ו–י"ז.
(1) על פי פסוקים א'–ד', איזו משימה הטיל אביו של שאול על בנו? (5 נקודות)
(2) על פי פסוקים ט"ו–ט"ז, מה גילה ה' לשמואל בנוגע למטרת השליחות הלאומית של שאול? (7 נקודות)
(12 נקודות)

ב. ענו על אחד מן הסעיפים ב–ד.
קראו פסוקים ד'–י'.
(1) הסבירו קושי אחד ששאול מציג לנערו, ואת הפתרון שהנער מציע. (5 נקודות)
(2) הביאו דוגמה אחת להתנהגותו של שאול המעידה על אישיותו החיובית. הסבירו את דבריכם. (3 נקודות)
(8 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"א–ט"ז.
בדרכו של שאול למלא את המשימה שהטיל עליו אביו, הוא נתקל בנערות שיצאו לשאוב מים ושואל אותן:
"הֲיֵ֥שׁ בָּזֶ֖ה הָרֹאֶ֑ה [נביא]?" תשובתן של הנערות ארוכה ומפורטת.
(1) קראו את המדרש שלפניכם.
"כל האורך הזה למה? מביטות בנויו [ביופיו] של שאול היו, ולא היו שבעות ממנו."
(ילקוט שמעוני, נ"ך, ק"ח)
על פי דברי המדרש, מדוע ענו הנערות על שאלתו של שאול באריכות ולא בקיצור? (3 נקודות)
(2) בפסוקים י"ב–י"ג המילה המנחה "היום" מוזכרת שלוש פעמים. כל אזכור מבטא את חשיבות היום הזה בעבור שמואל, בעבור העם ובעבור שאול.
הסבירו את החשיבות של יום זה בעבור שמואל או בעבור העם או בעבור שאול. (5 נקודות)
(8 נקודות)

ד. קראו פסוקים ו'–ז' ופסוקים י"ט–כ"א.
(1) על פי פסוק ו', מדוע שאול רוצה לפגוש את הנביא שמואל, ומה עשוי להפתיע את שאול בדבריו של שמואל בפסוקים י"ט–כ'? הסבירו את דבריכם. (5 נקודות)
(2) על פי פסוק כ"א, מדוע תגובתו של שאול על דבריו של שמואל מעידה על צניעותו? הסבירו את דבריכם. (3 נקודות)
(8 נקודות)

נספח – המקורות

פירושו של ישי"ר לפסוק י"א (שמות יט, יא)

מזומנים ומקודשים, שיהיה גם הגוף טהור ומוכן לנבואה.

פירושו של רבי חיים בן עטר על שמות, פרק י"ט, פסוק י"ז

אולי שלצד חרדתם, פחדו מן ההר והוציאם משה והעמידם בתחתית ההר לקבל התורה מעומד [כשהם עומדים].

פירוש שטיינזלץ לפסוק ל"ג (שמות לד, לג)

משה לא ראה לנכון להתהלך בכל עסקיו ופניו קורנות. אולי חשב שזוהי מתנה נכבדה שקיבל מעם ה' שאין לחשוף אותה בכל עת.

פסיקתא רבתי, כ"ו, א'

ענה ירמיהו ואמר לפני הקדוש ברוך הוא: ריבונו של עולם! איני יכול להתנבאות [להתנבא] עליהם, איזה נביא יצא להם ולא ביקשו להורגו? עמדו [העמדת] להם [את] משה ואהרון - לא ביקשו לרגום אותם באבנים?!

מעובד על פי הלכסיקון המקראי, מ' סוליאלי ומ' ברכוז, תל אביב, תשכ"ה, עמ' 877

עץ השקד הוא העץ שפורח ראשון מבין עצי הפרי והוא יכול לסמל זריזות או נחישות.

מעובד על פי י' קויפמן, תולדות האמונה הישראלית, כרך א', עמ' 577

האידאה [התפיסה] השלטת של חג הטבע הישראלי היא שמחה והודיה על מתנת ה'... החג הוא חג האל, המושל בכול ונותן הכול... מה שמובא למקדשו הוא מבע של תודה והכרת טובה על מתנותיו לאדם.

בראשית, פרק ג', פסוק י"ז (כפי שנדפס בשאלון)

וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל מִן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

י' קליין, עולם התנ"ך, קהלת, ירושלים, רמת גן, תשמ"ח, עמ' 18

קהלת מטעים [מסביר] כי התהליכים שבטבע סובבים במעגל חוזר, בלתי משתנה, שאינו שואף לשום מטרה והוא חסר כל משמעות.

ילקוט שמעוני, נ"ך, ק"ח

כל האורך הזה למה? מביטות בנויו [ביופיו] של שאול היו, ולא היו שבעות ממנו.

כל הבגרויות בתנ"ך עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/tanach